

ΣΤΟ ΠΕΡΙΘΩΡΙΟ ΤΗΣ ΙΣΤΟΡΙΑΣ

Η 25 ΜΑΡΤΙΟΥ ΙΣΤΟΡΙΚΩΣ

ΟΤΕ άκριβώς και πώς εκηρύχθη ή επανάσταση ; Μία μικρά ιστορική έρευνα φθάνει για να ιδή κανείς να σαλεύη στο βάθος ενός αιώνας τό γεγονός πού ήρχισε οριστικώς με τό κήρυγμα και τό κίνημα της 24ης Φεβρουαρίου του 1821 εις τό 'Ιάσιον και έτελείωσε με τό λαμπρόν πυροτέχνημα του Ναυαρίνου του 1828. Τό ειχε παρασκευάσει ή έλληνική συνειδησις της έλευθερίας. Από τό 1715 οιάγραμμα τοι και οι κλέφτες του 'Ολύμπου έπερίμεναν να κατέβουν τά στρατεύματα του 'Μόσχαβου του Πέτρου του Μεγάλου της Ρωσίας κατά της Τουρκίας για να κινήθουν κατά του τούρκου. Εις όλο αυτό τό βάθος, εις τās κινήσεις των ένόπλων των βουών και εις τά βιβλία των μορφωμένων 'Ελλήνων εις την Εύρώπη, λάμπει ό πόθος της άπολυτόσεως πού έξεραγή την άνοιξιν του 1821 ως μία όλόκληρος κοσμογονία. Δέν ήτο μία έξεγερσις όργανωμένη συμπερόντων κατά συμπερόντων, όπως αί πρό όλιγων έτων τότε άλλα επαναστάσεις. 'Ητο μία κίνησις φυλής προς έκτέλεσιν ενός ιστορικού νόμου. 'Εκείνου πού άνοιγει νέον δρόμον προς τό φως, προς την ζωήν πού προυπήρξε, πού ρυθμίσει με τό μυστικόν και ισχυρόν του έλατήριον τās ανακυκλώσεις των ισχυρών λαών, πού καλλιεργεί τās άναγεννήσεις, πού φέρει προς τόν ήλιον από τās άφανείς κάτω από την γήν ήριξας νέας βλαστούς.

'Η επανάστασις προήλθε από την άνομισιν της έλληνικής φυλής. Κατά την φρικτήν δοκιμασίαν εις τό φοβερόν καμίν της δουλείας ή φυλή αυτή κατέστη ίκανή ν' αντίληφθῃ την μοίραν της, να λάβη συνειδησιν έαυτης και ν' αντίληξη εκ τούτου την ρώμην πού της εχρεώζεται διά τό έργον του Δαβιδ κατά του Γολιάθ. Φυλλομετρήσατε την ιστορίαν, όλας τās ιστορίας, την άτελειωτον σειράν των τόμων της, τά άπομνημονεύματα των επαναστατών πού έγγραφαν, τās άφηγήσεις και τās κρίσεις των ξένων, ό,τι έγγραφε ως προς τούς έμπνευσαντας και όδηγησαντας την επανάστασιν. Όμιλούν περι των Φιλίκων, δέχονται την έπίδρασιν της γαλλικής επαναστάσεως, θεωρούν παράγοντα την άποθηρίωσιν των Τούρκων, την οικονομικήν έξάντλησιν του αραβί, την ρήσιν την πιστευθείσαν ύφ' όλων τότε ότι την επανάστασιν την έπροστάτευσεν ή χριστιανική Ρωσία. 'Η βαθεΐα αλήθειας, τό συμπέρασμα της παρατηρήσεως έφ' όλων των γνωμών και της συσχετίσεως όλων των γεγονότων εινε ότι ή επανάστασις ήτο τό ένστικτον κίνημα μιας φυλής όλοκληρου προς την έλευθερίαν ζωήν. Τόσον μακρά νυσταξία της έλευθερίας, τόση όρμη, τόση αυθοιυία, τόση κοινότης επαναστατικών αισθημάτων μεταξύ των 'Ελλήνων όλων των τάσεων, τόση συντάραξις όλοκληρου του έλληνικοι κόσμου δέν ήτο δυνατόν να προέλθῃ διαφορετικά 'Η 'Επανάστασις ειχεν ήδη καλλιεργηθῇ έντός των ψυχών πολύ πριν ή κηρυχθῇ.

Με την έλπίδα προς τόν Θεόν και μόνον και με έμπιστοσύνην προς τās ίδιās δυνάμεις και με την άισιοδοξίαν, πού άποτολήθησαν όλα τά μεγάλα έργα τά ταχθέντα υπό ιστορικοι νόμου όλιγοι άρχοντες και άρματαοι της Πελοποννήσου με τόν Παλαιών Πατρών Γερμανόν συγκεντρωθέντες εις την μονήν της 'Αγίας Λαύρας των Καλαβρύτων, κατοίων των έκάτων μετρων πού έλαμβάνοντο εις την Τριπολι από τās τουρκικās αρχάς και' έπιταγήν του τρομοκρατηθέντος εκ του κινήματος του 'Υψηλάτου Μαχηού του Β', άπεράσισαν την κήρυξιν της επαναστάσεως την 18ην Μαρτίου του 1821.

Από του 'Ιανουαρίου ό Θεόδωρος Κολοκοτρώνης και οι Μαυρομαχαλάι ειχαν έπιτύχει συνεννόησιν μερικων άρχηγών της Πελοποννήσου διά τό αναποφενκτον κίνημα. Τό γεγονός δέν έξεσπράγη άμέσως μετά την άποφασι και τόν όρκον τόν δοθέντα εις την 'Αγίαν Λαύραν. 'Επιηκολούθησαν μεμονωμένα έπιθέσεις έναντι των ταχυδρομικών συνοδειών των Τούρκων εις τās μεγάλας άρτηρίας των συγκοινωνιών της Πελοποννήσου, μεταξύ Καλαβρύτων και Τριπόλεως και προς τās όδοις των Κιλαμών. 'Η έξω των Κιλαμών έπίθεση ώφειλε το εις την υπό του βοεβόδα Σουλεϊμάν άγά 'Αρναούτογλου τυχαίαν ανακάλυψιν των μεταφερομένων διά πολυαριθμους συνοδείας ένόπλων και ζωών, πυρομαχικών και πυριτίδος.

Τό πολεμικόν αυτό υλικόν ειχε σταλεί από την Σμύρνην από τούς εκεί έταιρους και ειχεν εκφορτωθεί εις την Καρδαμύλην, όπόθεν άνέλαβον την μετακίνησιν ό 'Αναγνωστάρης και ό Νικήτας Σταματελόπουλος. Τό άποτέλεσμα ήτο να συλληφθουν την 23ην Μαρτίου ό 'Αρναούτογλος και οι σημαίνοντες Τούρκοι των Κιλαμών. 'Εξο των Καλαβρύτων αί έπιθέσεις ειχαν ήδη άρχισει από τούς 19ης και την 20ην οι Πετμεζαίοι ένεδρευόντες έπυροβόλησαν κατά του 'Ιμβραμν βέη 'Αρναούτογλου των Καλαβρύτων και τόν ήνάγκασαν να επιστρέψῃ και να κλεισθῇ εις τούς τρεις πύργους της πόλεως με τās εκεί τουρκικās οικογενείας. 'Η έπακολούθησα άμέσως πολιρκία υπό των άρχηγών της 'Αχαΐας ειχεν ως άποτέλεσμα την παράδοσιν και την άπόφασιν όλων εκείνων.

Αί πρώται βολαι ειχαν ήδη ριφθει και ή επανάστασις μολονότι δέν ειχεν όρισθει ή ήμερα της, έπεταχύνθη. Τά γεγονότα των Καλαβρύτων έπέφεραν ταραχήν και σύγχυσιν εις τās Πά-

τρας. Οι Τούρκοι άπεφάσισαν την σύλληψιν των 'Ελλήνων προκρίτων και τόν φόνον του προδοθέντος ως άνήκοντος εις τούς έταιρους της Πελοποννήσου 'Ιωάννου Παπαδιαμαντοπούλου. 'Υποπτευόντο ότι εις τό σπίτι του ύπήρχεν άποθήκη όπλων και πυριτίδος διά τούς επαναστάτας. Οι Πατρινοί άρχηγοί τότε έπρόλαβαν. 'Η άμεσος έξοδος εις τούς δρόμους της πόλεως ένόπλων έντοπιων υπό τόν Παναγιώτην Καρατζάν και Κεφαλλήνων και Ζακυνθίων υπό τόν Λιβαδάην και τόν Γερακάρην έφόβισε τούς Τούρκους. Και ό φόβος των έγινε πανικός, όταν την 24ην εισήλθον εις τās Πάτρας ό Μπενιζέλος Ρούφους με τούς όπλαρχηγούς Σαγιάην και Νενέκον. Οι Τούρκοι άπεσυρόθησαν άμέσως εις τό φρούριον της πόλεως. 'Ολίγας ώρας αργότερα εισήλθεν εις την πόλιν ό αρχιεπίσκοπος Γερμανός και ό 'Ασμάκης Ζαΐμης.

'Ο θαρραλέος ιεράρχης εύθύς μόλις έφθασε εις τās Πάτρας ένέπηξε τόν σταυρόν του όρκου της επαναστάσεως εις την πλατείαν του 'Αγίου Γεωργίου, όπου ήρχισαν να προσέρχονται οι ευρισκόμενοι εις τās Πάτρας και ήσπάζοντο τόν σταυρόν και ώρκιζοντο 'έλευθερίαν ή θάνατον'. 'Η επανάστασις έξαπλωθείσα κατ' αυτόν τόν τρόπον ως άσυγκράτητος λαβα από την Αίτναν των Καλαβρύτων εις όλόκληρον τόν Μωρηάην ειχε πλέον κηρυχθῇ.

Κατά συνέπειαν όλα σχεδόν τά επαναστατικα γεγονότα της Πελοποννήσου ειχαν άρχισῃ πρό της 25ης Μαρτίου. 'Ο 'Ιωάννης Φιλίμων κρίνει την ήμεραν αυτήν την ορισθεισαν διά την έθνικην έορτήν υπό της συνελεύσεως του 1838 ως χρονολογίαν περιεκτικην όλων των σποραδικών επαναστατικών γεγονότων.

Δέν εινε έν τούτοις άπίθανος ό καθορισμός της 25ης Μαρτίου ως ήμερας της κηρύξεως της επαναστάσεως να όφειλεται εις την χρονολογίαν του πρώτου επαναστατικοι έπισήμου έγγραφου. Τό έγγραφο αυτό εινε εκείνου πού άπέστειλε τό άρχαιόν διευθυντήριον των πρώτων ήμερών εις τούς έν Πάτρας προξένους της 'Αγγλίας, της Γαλλίας και της Αυστρίας και διά του όποιου άνεκονούτο έπισήμως εις τās Δυνάμεις ή κήρυξις της έλληνικής επαναστάσεως. Τούτο έπιδόθηεν κατά την 26ην φέρει ήμερομηνίαν 25 Μαρτίου.

'Ο Παλαιών Πατρών Γερμανός, του όποιου ή συμβολή εις την έπιτάχυσιν της κήρυξεως του κινήματος, όπως και εις τά πρώτα βήματα της επαναστάσεως, ύπήρξε μεγάλη, ισχυρίζεται εις τά άπομνημονεύματά του ότι και πρό της 26ης οι 'Ελληνες των Πατρών ειχον ήδη άπευθύνει σχετικά έγγραφα εις τούς Προξένους εύθύς μετά τά γεγονότα της 21ης του μηνός.

'Αλλά τό έγγραφο της 25ης έχει την θέσιν έπισήμου και κατηγορηματικής αναγγελίας της κηρύξεως της επαναστάσεως των 'Ελλήνων κατά της κυριαρχου Τουρκίας μετά λεπτομερούς έκθέσεως των λόγων πού την επέβαλαν.

Εινε επί πλέον άξιον προσοχής και δύναται να συνδυασθῇ με τά άνωτέρω και τό γεγονός ότι ήμερομηνία 25 Μαρτίου φέρει και τό έγγραφο διά του όποιου ό Πετρόμπεης άνήγγειλε εις τās 'Χριστιανικās δυνάμεις' από του στρατοπέδου των Καλαμών την έλληνικήν έξεγερσιν. 'Επομένως ιστορικώς ή 25η Μαρτίου εινε ή ήμερα της πρώτης έμφ ενίσσεως έπισήμου έλληνικής άρχης.

Διονύσιος Α. Κόκκινος

Η ΟΣΦΡΗΣΙΣ ΚΑΙ Η ΓΕΥΣΙΣ ΣΤΟΝ ΑΝΔΡΑ ΚΑΙ ΣΤΗ ΓΥΝΑΙΚΑ

*"Έχει άποδειχθει ότι ή αίσθησις της όσφρήσεως εινε περιο-
όστερον άνεπτυγμένη σιόν άνδρα από τίν γυναικα. Αυτό όμως δέν εινε δείγα ύπεροχής, γιατί ή όσφρησις εινε τόσο περιο-
όστερον όξεια όσο μικρότερος εινε ό βαθμός του άνθρώπου σιόν κλίμακα του πολιτισμοι, και ό δρεοίβιος έχει όσφρησι ισχυροτέ-
ραν από τόν κάτοικον των πόλεων. Προκειμένου διως περι της γεύσεως οι όροι άντιστρέφονται, και ή γυναικα έχει πύ δυνατόν την αισθησιν αυτήν. Κατά τελευταία πειράματα τάν κ. κ. Βαρθέ και Νικολς, ή όξίτης της γεύσεως σιή γυναικα εινε άξιοση-
μειωτη. 'Ενώ ό άνδρας αισθάνεται τίν γευσιν διαλύσεως 1 έπι 392,000 δεικπής κινίνης, ή γυνή αισθάνεται την πικράν γευσιν της οδίας αυτής σε διάλυσι 1 έπι 456,000. 'Η αυτή διαφορά παρατηρείται και επί της γεύσεως άλλων οσίων έκτός των άλ-
μυρών' ή γυνή αισθάνεται τίν γευσιν της σακχάρσεως σε διά-
λυσι 1 έπι 204. γευσιν όξέσεως σε διάλυσι 1 έπι 3,280. γευσιν άλκαλοειδούς σε διάλυσι 1 έπι 129, ενώ ό άνδρας δέν δύναται να αισθανθῇ αυτές ειμήσε διάλυσι
πολύ κατωτέρας άναλογίας' ως προς τ' άλλωρά, ή γευσισ του άνδρος εινε λεπτοτέρα, αισθάνεται τίν γευσιν του άλατος σε διάλυσι 1 έπι 2,240, ενώ διά τίν γυναικα απαιτείται διά-
λυσις 1 : 1980. Οι έπισιτήμονες αυτόι ενήργησαν τά συγκριτικά πειράματα των έπι 46 γυναικών και 82 άνδρών, επομένως εινε άρκοσύντως άποδεδειγμένον ότι ή γυνή έχει γευσιν άνωτέραν του άνδρος,*

